

NAJWYŻSZA IZBA KONTROLI

Delegatura w Poznaniu

LPO.410.033.01.2015

P/15/045

W odpowiedzi proszę powołać się
na numer naszego pisma

5 114906

W P E Y N E L O	URZĄD MIASTA PIŁY 64-920 PIŁA KANCELARIA GŁÓWNA URZĘDU
	2015 -12- 02
L.dz.....	Podpis.....

1-45802-2015

0000116966

p. Prezydent Szewc
02.12.15
[Signature]

150017
Przebieg
o rozprawie
[Signature]

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

I. Dane identyfikacyjne kontroli

Numer i tytuł kontroli

P/15/045 Karta Dużej Rodziny jako element polityki rodzinnej państwa

Jednostka
przeprowadzająca
kontrolę

Najwyższa Izba Kontroli Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Klaudia Dziamska, starszy inspektor kontroli państwowej, upoważnienie do kontroli nr 97426 z 23 września 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 1-2]

Jednostka
kontrolowana

Urząd Miasta Piły, pl. Staszica 10, 64-920 Piła (dalej Urząd)

Kierownik jednostki
kontrolowanej

Piotr Głowski, Prezydent Miasta Piły (dalej Prezydent)

[Dowód: akta kontroli str. 4-5]

II. Ocena kontrolowanej działalności¹

Ocena ogólna

Urząd realizował zadania w zakresie wdrażania ogólnopolskiego Programu „Karta Dużej Rodziny”², a stwierdzone nieprawidłowości nie wpłynęły na zasadność przyznania kart. Stwierdzono, że pracownik realizujący procedurę przyznawania Karty ogólnopolskiej nie posiadał odpowiedniego upoważnienia Prezydenta do ich przyznawania. W aktach rodzin nie udokumentowano okazania oryginałów lub odpisów dokumentów uprawniających do przyznania Karty ogólnopolskiej. Nie udokumentowano także korzystania z bezpłatnego dostępu do danych pozwalających na ustalenie uprawnienia do Karty. Zdarzały się także przypadki przyznawania prawa do Karty ogólnopolskiej na podstawie wniosków, które nie zostały podpisane przez członków rodziny wielodzietnej oraz nie złożenia oświadczeń o niepozbawieniu władzy rodzicielskiej ani ograniczenia we władzy rodzicielskiej.

NIK pozytywnie ocenia wykorzystanie Karty ogólnopolskiej jako dokumentu potwierdzającego uprawnienia do korzystania z lokalnej Karty w ramach programu „Rodzina Trzy Plus”. Wprowadzenie lokalnej Karty Urząd poprzedził analizą struktury demograficznej mieszkańców gminy. Jednostki organizacyjne Urzędu opracowały propozycje ulg oraz kalkulację potencjalnie utraconych dochodów. Systematycznie poszerzano zakres przysługujących zniżek poprzez zwiększanie liczby partnerów komercyjnych. Poza tym regularnie zwiększano liczbę użytkowników lokalnej Karty.

¹ Najwyższa Izba Kontroli stosuje 3-stopniową skalę ocen: pozytywna, pozytywna mimo stwierdzonych nieprawidłowości, negatywna. Jeżeli sformułowanie oceny ogólnej według proponowanej skali byłoby nadmiernie utrudnione, albo taka ocena nie dawałaby prawdziwego obrazu funkcjonowania kontrolowanej jednostki w zakresie objętym kontrolą, stosuje się ocenę opisową, bądź uzupełnia ocenę ogólną o dodatkowe objaśnienie.

² dalej Karta ogólnopolska

III. Opis ustalonego stanu faktycznego

1. Wdrożenie ogólnopolskiej Karty Dużej Rodziny

W Urzędzie zadania związane z realizacją obowiązującego od 16 czerwca 2014 r. rządowego programu dla rodzin wielodzietnych i przyznawaniem Karty ogólnopolskiej na podstawie rozporządzenia z 27 maja 2014 r. w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych³ oraz ustawy z dnia 5 grudnia 2014 r. o Karcie Dużej Rodziny⁴, były realizowane przez Wydział Spraw Obywatelskich i Zarządzania Kryzysowego⁵ (dalej Wydział). Procedurę dotyczącą przyznawania Karty realizowała osoba zatrudniona, w wymiarze połowy etatu, na stanowisku pomocy administracyjnej. Pracownik ten posiadał upoważnienie⁶ do przetwarzania danych osobowych w zbiorze danych Karta Dużej Rodziny. Upoważnienie Prezydenta⁷, o którym mowa w § 13 ust. 4 rozporządzenia, do załatwiania spraw określonych w rozporządzeniu, w szczególności do podpisywania decyzji administracyjnych, postanowień oraz zaświadczeń i wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z postępowaniami prowadzonymi na podstawie przepisów rozporządzenia, posiadał Dyrektor Wydziału. Prezydent nie upoważnił nikogo do realizacji zadań wynikających z ustawy (art. 9 ust. 5 ustawy) w 2015 r. .

[Dowód: akta kontroli str. 21, 126-131, 134, 174,]

Na realizację ogólnopolskiej Karty Urząd otrzymał dotację w wysokości 10.884,00 zł w 2014 r. oraz 5.380,00 zł. w 2015 r., która nie została wykorzystana w 2014 r. i została zwrócona w całości Wojewodzie Wielkopolskiemu dnia 9 stycznia 2015 r., tj. w terminie określonym w art. 168 ust. 1 ustawy z dnia 27 sierpnia 2009 r. o finansach publicznych⁸. Do zakończenia kontroli Urząd nie wykorzystał także dotacji udzielonej w 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 137, 141]

Kwota dotacji którą Urząd mógłby wykorzystać w 2014 r., ustalona na podstawie § 25 ust. 2,3,4 i 5 rozporządzenia, wynosiła 2.042,31 zł. Niewykorzystana kwota, dotacji obliczona na podstawie art. 29 ust. 4,5 i 6 ustawy, na dzień 30 września 2015 r. wynosiła 1.649,54 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 136]

Urząd w 2014 r. poniósł wydatki na obsługę Kart w wysokości 24.217,20 zł, tj. wyższe o 22.174,89 zł od kwoty ustalonej zgodnie z rozporządzeniem. Rzeczywisty koszt wydania Kart jednej rodzinie wyniósł 53,35 zł i był wyższy o 92% od kosztów przewidzianych w § 25 ust. 2 i 3 rozporządzenia.

W 2015 r. (do 30 września 2015 r.) koszty realizacji ustawy wynosiły 15.015,96 zł i były wyższe o 13.366,42 zł od kwoty wyliczonej na podstawie ustawy. Rzeczywisty koszt wydania Kart jednej rodzinie wyniósł 123,08 zł i był wyższy o 89% od kosztów określonych w art. 25 ust. 4 ustawy.

[Dowód: akta kontroli str. 159-166]

W latach 2014-2015 (do 30 września) w Urzędzie złożono 682 wniosków na podstawie, których wydano 3.020 Kart ogólnopolskich. Liczba wydanych duplikatów wynosiła 10. Opłaty za wydanie duplikatu pobrano w kwotach zgodnych z § 9 ust. 2 rozporządzenia i art. 13 ust 2 ustawy. W badanym okresie wydano jedną decyzję

³ Dz. U. z 2014 r., poz. 755, dalej rozporządzenie

⁴ Dz. U. z 2014 r., poz. 1863, dalej ustawa

⁵ Zarządzenie Nr 1140(188)14 Prezydenta Miasta Piły z 24 lipca 2014 r. w sprawie Regulaminu Organizacyjnego Urzędu Miasta Piły

⁶ Nr 1/56/14 z 17 czerwca 2014 r.

⁷ Nr 11/2014 z 5 czerwca 2014 r.

⁸ Dz. U. z 2013 r., poz. 885 ze zm.

o utracie prawa do posiadania Karty ogólnopolskiej, która zgodnie z art. 16 ust. 1 ustawy została zwrócona.

[Dowód: akta kontroli str. 171-172]

Analiza postępowań przeprowadzonych w sprawie przyznania uprawnień do posiadania Karty ogólnopolskiej wykazała, że spośród 50 objętych badaniem przypadków w 45 z nich (90%), zgodnie z § 10 ust. 1-4 rozporządzenia oraz art. 10 ust. 1-3 ustawy, wnioski składane były przez członków rodzin wielodzietnych posiadających pełną zdolność do czynności prawnych, umocowanych do ich złożenia i mających miejsce zamieszkania na terenie Gminy Piła.

Spośród 50 objętych kontrolą postępowań o wydanie Karty ogólnopolskiej 39 wniosków złożono do dnia 31 grudnia 2014 r. Zaświadczenia o planowanym terminie ukończenia nauki w przypadku dzieci powyżej 18 roku życia, stosownie do § 10 ust. 5 pkt 3 rozporządzenia, załączono do 13 wniosków. Do 14 wniosków załączono niepotwierdzone kserokopie takich dokumentów jak: skrócone odpisy aktów urodzenia wydane przez inne niż Piła Urzędy Stanu Cywilnego i zaświadczenia o planowanym terminie ukończenia nauki.

Spośród 11 wniosków złożonych po 1 stycznia 2015 r. do siedmiu (63%) załączono zgodnie z wymaganiami art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy, oświadczenia rodziców o niewystępowaniu okoliczności pozbawienia władzy rodzicielskiej, ani jej ograniczenia poprzez zamieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku, do co najmniej trojga dzieci. W trzech przypadkach dzieci w wieku powyżej 18 roku życia, stosownie do art. 10 ust. 4 pkt 4 ustawy, załączono zaświadczenia o planowanym terminie ukończenia nauki. Do trzech wniosków załączono niepotwierdzone kserokopie przedstawionych dokumentów.

W żadnym z zbadanych przypadków wniosek nie został złożony w formie dokumentu elektronicznego. Nie stwierdzono również przypadku przyznania Karty ogólnopolskiej z naruszeniem przepisów rozporządzenia i ustawy.

Karty wydawane były, stosownie do § 7 ust. 1 pkt 1-4 rozporządzenia i art. 11 ust. 1 pkt 1-4 ustawy, rodzicom na czas nieokreślony, dzieciom do ukończenia 18 roku życia lub do dnia 30 września następującego po końcu roku akademickiego, w którym planowane jest ukończenie nauki w danej placówce, jednak nie dłużej niż do ukończenia 25 roku życia.

[Dowód: akta kontroli str. 210-308]

Osoby odbierające karty, zgodnie z § 14 ust. 1 rozporządzenia i art. 14 pkt 1 ustawy, były informowane o przysługujących im uprawnieniach oraz obowiązkach wynikających z posiadania karty, o których mowa w §15, § 16 rozporządzenia i art. 14 pkt 2 i art. 15, 16 ust. 1 ustawy. Na życzenie wnioskodawców informacje te były przekazywane pisemnie, poprzez wskazanie adresów stron internetowych. W okresie od 29 lipca 2014 r. do 30 września 2015 r., Urząd poniósł wydatki w wysokości 814,60 zł na wydrukowanie broszur dla rodzin, które otrzymały Kartę, o ofertach partnerów Karty lokalnej i ogólnopolskiej. Pozostałe działania informacyjne związane z Kartą przeprowadzone były bezkosztowo i polegały na bieżącej publikacji informacji na stronie internetowej Urzędu, publikacji zasad i regulaminu w Biuletynie Informacji Publicznej, licznej korespondencji e-mail do lokalnych mediów, zorganizowaniu konferencji prasowej z udziałem Ministra Pracy i Polityki Społecznej i uroczystym wręczeniu karty, w którym wzięło udział 126 przedstawicieli rodzin wielodzietnych.

[Dowód: akta kontroli str. 167-168, 369]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki stwierdzono następujące nieprawidłowości:

1. Pracownik Wydziału realizujący procedurę przyznawania Karty ogólnopolskiej nie posiadał upoważnienia Prezydenta, o którym mowa w § 13 ust. 4 rozporządzenia

i art. 9 ust. 5 ustawy. Osoba ta posiadała jedynie upoważnienie⁹ do przetwarzania danych osobowych, obejmujące takie czynności jak: zbieranie, utrwalanie, przechowywanie i opracowywanie. Do: podpisywania decyzji administracyjnych, postanowień, zaświadczeń i wykonywania czynności materialno-technicznych związanych z postępowaniami prowadzonymi na podstawie rozporządzenia¹⁰, Prezydent upoważnił¹¹ Dyrektora Wydziału, który nie realizował zadań związanych z procedurą wydania Karty. W 2015 r. żadna osoba nie była upoważniona przez Prezydenta do realizacji zadań wynikających z ustawy. Konsekwencją tego było podpisanie dnia 8 kwietnia 2015 r. przez Dyrektora Wydziału decyzji¹² o utracie prawa do posiadania Karty, bez stosownego upoważnienia Prezydenta.

Zdaniem Prezydenta upoważnienie osoby pracującej na stanowisku pomocy administracyjnej do przetwarzania danych osobowych w zakresie opracowywania spraw związanych z Kartą należy interpretować szeroko i w pojęciu tym mieści się uprawomocnienie do wszystkich działań związanych z Kartą. Jednakże Prezydent wydał w czasie kontroli, tj. 30 października 2015 r., stosowne upoważnienie osobie bezpośrednio realizującej zadania dotyczące załatwiania spraw Karty ogólnopolskiej.

[Dowód: akta kontroli str. 126-135, 172-174, 360-365, 376-377]

2. Spośród 50 wylosowanych do kontroli postępowań w sprawie przyznania Karty, pięciu rodzinom¹³ (8,6% postępowań objętych kontrolą) przyznano karty na podstawie wniosków nie podpisanych przez wnioskodawców, co było niezgodne z § 10 ust. 1 rozporządzenia. Osoba realizująca procedurę w sprawie przyznawania Kart wyjaśniła, że do marca 2015 r. stanowisko do spraw Karty ulokowane było wraz z biurem dowodów osobistych, przez które przewijała się bardzo duża liczba interesantów, co ograniczało możliwości koncentracji i było źródłem niedopatrzeń.

[Dowód: akta kontroli str. 215,221,223,235, 366, 368]

3. W wszystkich 50 postępowaniach o przyznanie Karty wylosowanych do kontroli nie udokumentowano: okazania oryginałów lub odpisów dokumentów uprawniających do Karty i korzystania z bezpłatnego dostępu do danych pozwalających na ustalenie uprawnienia do Karty¹⁴, co było niezgodne z § 10 ust. 5 i ust. 8 rozporządzenia oraz art. 10 ust. 4 i ust. 9 ustawy. Tym samym nie udokumentowano weryfikacji ustalenia prawa do posiadania Karty.

Osoba, realizująca procedurę w sprawie przyznawania Kart wyjaśniła, że weryfikacji wszystkich wniosków dokonano na podstawie posiadanych przez gminę baz danych, takich jak: OTAGO, SWDO i ŹRÓDŁO. Stosując wytyczne Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej w dokumentacjach rodzin nie gromadzono odpisów wymaganych dokumentów. W przypadkach, gdy danych nie można było potwierdzić na podstawie posiadanych przez gminę zbiorów, sporządzano kserokopie. Zamieszczona na każdym wniosku adnotacja "wpr" oznacza, że wniosek został sprawdzony i wprowadzony. Jednocześnie zadeklarowano, że na wnioskach będzie zamieszczana adnotacja o dokonywanych czynnościach wraz z datą i podpisem.

NIK zauważyła jednocześnie, że w dokumentacjach 18 rodzin znajdowały się niepotwierdzone za zgodność kserokopie na przykład skróconych odpisów aktów

⁹ Nr 1/56/14 z 17 czerwca 2014 r.

¹⁰ Rozporządzenie zostało uchylone z dniem 1 stycznia 2015 r., przez rozporządzenie, z dnia 22 grudnia 2014 r. uchylające rozporządzenie w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych (Dz.U. z 2014 r., poz. 1956)¹⁰.

¹¹ upoważnienie Nr 11/2014 z 5 czerwca 2014 r.

¹² Nr SOZK-VIII.812.1.1.2015

¹³ oznaczonym numerami 75, 118, 120, 217, 264

¹⁴ Ministerstwo Pracy i Polityki Społecznej w Informatorze z dnia 10 czerwca 2014 r. dotyczącym realizacji przez gminę zadań wynikających z rządowego programu dla rodzin wielodzietnych oraz z rozporządzenia w sprawie szczegółowych warunków realizacji rządowego programu dla rodzin wielodzietnych wyjaśniło, że „członek rodziny wielodzietnej ubiegający się o przyznanie uprawnień będzie zobowiązany do pokazania oryginałów lub odpisów dokumentów, a osoba przyjmująca wniosek jedynie potwierdza, że dokumenty zostały okazane i nie gromadzi ich kopii”.

urodzenia wydanych przez Urzędy Stanu Cywilnego z innych miejscowości, co stanowiło naruszenie art. 10 ust. 8 ustawy.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, z uwagi na znaczną liczbę obowiązków i analizowanych dokumentów, zdarza się pobieżne analizowanie dokumentacji.

[Dowód: akta kontroli str. 210-318, 364-366, 368-369]

4. Do czterech wniosków¹⁵ złożonych po 1 stycznia 2015 r. (36%), nie załączono stosownego oświadczenia rodziców o niepozbawieniu ich władzy rodzicielskiej, ani ograniczeniu we władzy rodzicielskiej przez umieszczenie dziecka w pieczy zastępczej w stosunku do co najmniej trojga dzieci, co było niezgodne z art. 10 ust. 4 pkt 1 ustawy. Osoba zajmująca się procedurą dotyczącą przyznawania Kart wyjaśniła, że ustawa ani żaden inny akt prawny nie określał wzoru. Oświadczenie takie opracowano i zaczęto stosować w marcu lub kwietniu 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 287-288, 291-296, 375]

Uwagi dotyczące
badanej działalności

Urząd nie wykorzystał w 2014 r. dotacji w wysokości 2.042,31 zł na realizację zadań związanych z realizacją programu rządowego z budżetu gminy, których całkowity koszt wyniósł 24.217,20 zł. Zgodnie z komunikatem Ministerstwa Pracy i Polityki Społecznej, Urząd mógł wykorzystać ww. dotację na wynagrodzenia osobowe i bezosobowe wraz z pochodnymi zarówno po stronie pracownika, jak i pracodawcy, materiały biurowe, koszty usług telekomunikacyjnych, szkolenia pracowników i ich delegacje.

Dyrektor Wydziału wyjaśnił, że już wstępna kalkulacja wykazała, że dotacja nawet w niewielkim stopniu nie jest w stanie zabezpieczyć niezbędnych kosztów realizacji przepisów dotyczących Karty ogólnopolskiej. W związku z tym Gmina Piła podjęła decyzję o sfinansowaniu tych zadań ze środków własnych. Równocześnie od 27 maja 2014 r. na terenie Gminy Piła wprowadzono lokalną Kartę w ramach programu „Rodzin Trzy Plus”. Dla pracownika zajmującego się obsługą spraw związanych z Kartą utworzono ½ etatu, wykorzystując posiadany sprzęt, przygotowano stanowisko pracy oraz na bazie biura dowodów osobistych zabezpieczono niezbędne materiały. Przyznaną dotację w 2015 r. Urząd planuje wykorzystać w czwartym kwartale.

[Dowód: akta kontroli str. 136-158]

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, mimo stwierdzonych nieprawidłowości, działania Urzędu w zakresie wdrożenia Karty ogólnopolskiej.

2. Przygotowanie i wdrożenie lokalnej Karty Dużej Rodziny

2.1 Działania Urzędu w zakresie analizy potrzeb i oczekiwań rodzin wielodzietnych stanowiące podstawę działań na rzecz tych rodzin, w tym lokalnej Karty

Urząd przy pomocy Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w Pile rozpoczął w 2012 r. prace związane z opracowaniem programu skierowanego do rodzin wielodzietnych. W początkowej fazie analizowano obowiązujące już programy dotyczące rodzin wielodzietnych oraz uczestniczono w szkoleniach. Opracowując program lokalnej Karty opierano się na danych statystycznych dotyczących struktury rodzin z lat 2002-2010, które uwzględniono w Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły¹⁶. Po analizie prawa lokalnego pod kątem stosowanych ulg i ułatwień dla rodzin, opracowano plan zniżek i oszacowania kosztów ich wprowadzenia w jednostkach organizacyjnych Gminy. Potencjalnie utracone dochody jednostek organizacyjnych Gminy, tj.: Miejskiego Zakładu Komunikacji Sp.

¹⁵ Nr 508, 513, 520, 524

¹⁶ Uchwała Nr XX/264/12 Rady Miasta Piły z dnia 24 kwietnia 2012 r. w sprawie przyjęcia Strategii Rozwiązywania Problemów Społecznych Miasta Piły do roku 2020

z o.o. w Pile, Regionalnego Centrum Kultury-Fabryka Emocji, Miejskiego Ośrodka Sportu i Rekreacji w Pile, Centrum Rekreacji Wodnej AQUA-PIL Sp. z o.o., oszacowano łącznie na kwotę 500.171,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 120-121]

Poza lokalną Kartą, w okresie objętym kontrolą Urząd zniósł opłatę za drugie i kolejne dziecko uczęszczające do tego samego przedszkola¹⁷.

[Dowód: akta kontroli str. 190-192]

2.2 Wprowadzenie lokalnej Karty

Na terenie Gminy Piła lokalną Kartę wprowadzono w ramach programu „Rodzina Trzy Plus” uchwałą z dnia 27 maja 2014 r.¹⁸. Do korzystania z ulg przysługujących w ramach tego lokalnego programu uprawniała także Karta ogólnopolska. Zakres podmiotowy Karty ogólnopolskiej i lokalnej był taki sam.

Program „Rodzina Trzy Plus” stanowił element polityki społecznej realizowanej przez Gminę Piła i jego celem była: promocja rodziny oraz działań na rzecz wzmocnienia jej kondycji, poprawę warunków życiowych rodzin, zwiększenie szans rozwojowych i życiowych dzieci i młodzieży wychowującej się w dużych rodzinach, wspieranie dużych rodzin oraz kształtowanie ich pozytywnego wizerunku. Cele Karty lokalnej były realizowane między innymi poprzez: zwiększenie dużym rodzinom dostępności do dóbr kultury, sportu i rekreacji zarządzanych przez jednostki organizacyjne i instytucje kultury Gminy Piła; promocję i koordynację systemu ulg w jednostkach niepowiązanych strukturalnie i kapitałowo z samorządem Gminy Piła oferującymi usługi i zakupy towarów oraz dobra kulturalne, sportowe i rekreacyjne, które zadeklarowały współpracę w ramach Karty lokalnej. Kart lokalnych wydano 2.328 w 2014 r. i 692 do 30 września 2015 r.

[Dowód: akta kontroli str. 107-113, 205]

Partnerów prywatnych pozyskano między innymi poprzez skierowanie do nich listu Prezydenta z dnia 20 grudnia 2013 r. zachęcającego do wzięcia udziału w Karcie lokalnej, informacje w mediach lokalnych i na stronie internetowej Urzędu oraz rozmów indywidualnych. Deklarację o przystąpieniu do programu „Rodzina Trzy Plus” określoną w zarządzeniu Prezydenta¹⁹ podpisało łącznie 88 partnerów. Prywatni partnerzy oferowali ulgi od 5% do 100%²⁰ wartości ceny. Urząd nie przyznawał im dodatkowych przywilejów (ulg/zniżek), a jedynie bezpłatną reklamę w ramach informowania posiadaczy Karty o przysługujących zniżkach.

[Dowód: akta kontroli str. 114-119, 193-202, 370-372]

Ulg i zniżki wprowadzone przez Urząd w poszczególnych kategoriach wynosiły:

- kultura: 30% zniżki na bilety wstępu na imprezy i warsztaty wskazane przez Regionalne Centrum Kultury – Fabryka Emocji, bezpłatne wejście dla wszystkich członków rodziny do Muzeum Stanisława Staszica;
- sport: bilety wstępu do części wodnej w Aquaparku od poniedziałku do piątku w cenie 5,00 zł dla każdego członka rodziny; lodowisko – 2,00 zł od osoby za 70 minut i 4,00 zł od osoby za 130 minut; 20% zniżki w opłacie dla uczestników szkółki piłkarskiej i pływackiej;
- transport: dla rodziców trojga dzieci 20% zniżki, czwórki dzieci - 25%, piątki i więcej dzieci - 30% oraz dla dzieci 70% (rodzina z 3 dzieci), 75% (rodzina z 4 dzieci) i 80% (rodzina z 5 i więcej dzieci).

¹⁷ Uchwała Nr XLII/557/14 Rady Miasta Piły z 25 lutego 2014 r. w sprawie określenia opłat za korzystanie z wychowania przedszkolnego w jednostkach, dla których organem prowadzącym jest Gmina Piła.

¹⁸ Nr XLVI/604.14 w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Piła Programu „Rodzina Trzy Plus” oraz uchwała Nr XLVII/634/14 z dnia 24 czerwca 2014 r. zmieniająca uchwałę w sprawie wprowadzenia na terenie Gminy Piła Programu „Rodzina Trzy Plus”

¹⁹ Nr 1136(184)14 z 15 lipca 2014 r. w sprawie wprowadzenia regulaminu przyznawania, wydawania i korzystania z Karty Dużej Rodziny dla uczestników Programu „Rodzina Trzy Plus” oraz systemu ulg

²⁰ Sprawdzenie zbieżności i geometrii kół oraz stanu technicznego auta

Urząd potencjalnie utracone przychody oszacował na kwotę 77.816,00 zł. Najwyższa kwota utraconych dochodów wynosiła 65.892,00 zł i dotyczyła sprzedaży biletów miejskiego przedsiębiorstwa komunikacyjnego dla 2.085 osób. W kategorii kultura utracone dochody z tytułu sprzedaży 343 biletów ze zniżkami wynosiły 1.424,00 zł. W kategorii sport ze zniżki w opłacie za szkołkę piłkarską i pływacką skorzystało 69 osób, a utracone dochody Urzędu wynosiły 10.500,00 zł.

[Dowód: akta kontroli str. 193-202]

2.3 Obsługa administracyjna i zasady finansowania lokalnej Karty

Zadania związane z Kartą lokalną w ramach programu „Rodzina trzy plus” realizowane były przez Wydział. Do końca 2014 r. wydano 2.328 lokalnych kart, a do 30 września 2015 r. – 692 karty. Koszty obsługi Karty ogólnokrajowej i lokalnej zaplanowano i wykonano w kwocie 25.031,80 zł²¹ w 2014 r oraz 10.010,64 zł²² do 30 czerwca 2015 r

[Dowód: akta kontroli str. 114, 126-133, 206]

W budżecie Gminy Piła nie wyodrębniono dofinansowania zniżek i ulg realizowanych w ramach lokalnej Karty. Jednostki budżetowe Gminy uczestniczące w Karcie otrzymują zasilenie w środki na prowadzoną działalność, na podstawie złożonego zapotrzebowania bezpośrednio z budżetu. Instytucje kultury, które przystąpiły do projektu „Rodzina trzy plus” otrzymują dotację podmiotową na swoją działalność, która powinna rekompensować ubytki w ich budżetach. Spółki gminne, które wdrożyły w swojej ofercie lokalną Kartę, otrzymują z budżetu gminy środki między innymi na podstawie zawartych umów np. z Miejskim Zakładem Komunikacyjnym Sp. z o.o. Umowa ta nie zawiera kalkulacji kosztów lokalnej Karty, a płatności odbywają się na podstawie wystawianych not obciążeniowych za tzw. wozokilometry. Podobnie umowa z miejską spółką „AQUA- PIL nie zawiera wyczerpania kosztów związanych z ulgami przyznawanymi na podstawie Karty lokalnej.

[Dowód: akta kontroli str. 203-204]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena cząstkowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, przygotowanie i wdrożenie lokalnej Karty w ramach programu „Rodzina trzy plus”.

3. Przydatność ogólnopolskiej Karty oraz programu lokalnego jako instrumentu wsparcia rodzin wielodzietnych

3.1 Skuteczność i efektywność działań na rzecz rodzin wielodzietnych wynikających z karty ogólnopolskiej i lokalnej

Urząd przeprowadził w maju 2015 r. analizę ilościową i jakościową zniżek przysługujących na podstawie Karty lokalnej. Do wszystkich partnerów komercyjnych wysłano mail, ale odpowiedziało na niego zaledwie kilka firm. Z wyjaśnień Kierownika Biura Prezydenta wynika, że w pierwszych miesiącach funkcjonowania Karty zainteresowane rodziny wielokrotnie zgłaszały drogą mailową, telefoniczną lub poprzez media społecznościowe sugestie dotyczące usług i firm, które mogłyby znaleźć się wśród partnerów akcji. Z informacji Urzędu wynika, że największym zainteresowaniem cieszyły się zniżki i ulgi dotyczące usług transportowych i edukacyjnych. Kierownik Biura Prezydenta podał, że pracownicy Urzędu na bieżąco reagują na sugestie rodzin korzystających z lokalnej Karty między innymi poprzez systematyczne zapraszanie podmiotów komercyjnych do programu „Rodzina trzy

²¹ Co stanowiło 0,009% wydatków Urzędu.

²² Co stanowiło 0,0036% wydatków Urzędu.

plus” i regularne informowanie na stronie Urzędu o partnerach, którzy już przystąpili do programu.

[Dowód: akta kontroli str. 370-372]

3.2 Badanie ankietowe wśród rodzin wielodzietnych

Badaniem ankietowym objęto 50 rodzin (8,6%) wylosowanych spośród 583 rodzin, które do dnia 30 września 2014 r. otrzymały Kartę ogólnopolską i lokalną. Na ankietę odpowiedziało 8 rodzin, co stanowiło 16% rodzin objętych badaniem ankietowym, z których 4 korzystały z karty od 2015 r., a 3 od 2014 r. W ankiecie wzięło udział 7 rodzin, w których było troje dzieci oraz jedna, w której było pięcioro dzieci. Ankietowane rodziny informacje o Karcie pozyskiwały z telewizji/radia w 6 przypadkach, z Internetu – 2 przypadki, od znajomych – 2, z gazety – 1, z innych źródeł – 1. Sytuacja zawodowa i materialna rodziny biorących udział w ankiecie była dobra. W siedmiu rodzinach pracowali oboje rodzice, natomiast w jednej rodzinie pracował jeden z rodziców. Swoją sytuację materialną rodziny ocenili w następujący sposób: przeciętna cztery rodziny, dobra – 3 i bardzo dobra jedna rodzina. Spośród rodzin, które odpowiedziały na ankietę, dwie z nich korzystały z zasiłków pomocy społecznej. Połowa rodzin zadeklarowała korzystanie z Karty ogólnopolskiej, a z Karty lokalnej korzystało sześć rodzin. Spośród respondentów 25% była zadowolona z korzystania z jednej karty uprawniającej do zniżek ogólnopolskich i lokalnych. Tyle samo rodzin było niezadowolonych z takiej możliwości, a jedna rodzina nie była zdecydowana. Z Karty członkowie rodziny w zdecydowanej większości, tj. w 75%, korzystają wspólnie. Respondenci deklarowali korzystanie z Karty z częstotliwością: kilka razy w tygodniu trzy rodziny, raz w miesiącu – trzy rodziny, raz na dwa-trzy miesiące jedna rodzina i rzadziej, również jedna rodzina. Z tytułu ulg przysługujących w ramach Karty, rodziny biorące udział w ankiecie odczuwały niewielkie korzyści finansowe, tj. w wysokości do 50,00 zł miesięcznie – trzy rodziny, od 51,00 zł do 100,00 zł miesięcznie trzy rodziny, od 101,00 zł do 200,00 zł – jedna rodzina. Jedna rodzina nie odczuła żadnej korzyści finansowej. Połowa ankietowanych rodzin po wdrożeniu Karty korzystało częściej z oferty sportowo-rekreacyjnej i kulturalnej.

Z ankiet wynikało, że nie wszyscy respondenci wiedzieli, że posiadana przez nich karta uprawnia ich do korzystania zarówno z programu ogólnopolskiego i lokalnego. Tylko trzy rodziny fakt połączenia uprawnień do dwóch programów w postaci jednej karty, oceniło bardzo pozytywnie. Wszyscy respondenci wnioskowali o rozpropagowanie Karty ogólnopolskiej i lokalnej, rozszerzenie oferty, zwłaszcza o produkty spożywcze i odzieżowe.

[Dowód: akta kontroli str. 319-359]

Ustalone
nieprawidłowości

W działalności kontrolowanej jednostki nie stwierdzono nieprawidłowości.

Ocena częściowa

Najwyższa Izba Kontroli ocenia pozytywnie, przydatność Karty lokalnej, jako instrumentu wsparcia dużych rodzin.

IV. Wnioski

Wnioski pokontrolne

Przedstawiając powyższe oceny i uwagi wynikające z ustaleń kontroli, Najwyższa Izba Kontroli, na podstawie art. 53 ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli²³, wnosi o podjęcie działań organizacyjnych w celu zapewnienia pełnej weryfikacji uprawnień do posiadania Karty i dokumentowania czynności sprawdzających.

²³ Dz. U. z 2015 r. poz. 1096.

V. Pozostałe informacje i pouczenia

Prawo zgłoszenia
zastrzeżeń

Wystąpienie pokontrolne zostało sporządzone w dwóch egzemplarzach; jeden dla kierownika jednostki kontrolowanej, drugi do akt kontroli.

Zgodnie z art. 54 ustawy o NIK, kierownikowi jednostki kontrolowanej przysługuje prawo zgłoszenia na piśmie umotywowanych zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, w terminie 21 dni od dnia jego przekazania. Zastrzeżenia zgłasza się do dyrektora Delegatury NIK w Poznaniu.

Obowiązek
poinformowania
NIK o sposobie
wykorzystania uwag
i wykonania wniosków

Zgodnie z art. 62 ustawy o NIK proszę o poinformowanie Najwyższej Izby Kontroli, w terminie 21 dni od otrzymania wystąpienia pokontrolnego, o sposobie wykonania uwagi i wniosku pokontrolnego oraz o podjętych działaniach lub przyczynach niepodjęcia tych działań.

W przypadku wniesienia zastrzeżeń do wystąpienia pokontrolnego, termin przedstawienia informacji liczy się od dnia otrzymania uchwały o oddaleniu zastrzeżeń w całości lub zmienionego wystąpienia pokontrolnego.

Poznań, dnia 30 listopada 2015 r.

Najwyższa Izba Kontroli
Delegatura w Poznaniu

Kontroler

Klaudia Dziamska
starszy inspektor kontroli państwowej

Dyrektor

z up. Grzegorz Malesiński
wicedyrektor